

ÁRJEGYZÉKE

legújabb magyar könyveknek,

HECKENAST GUSZTÁV

kiadó-hivatalában Pesten.

egyetem-utca 4-ik szám alatt megjelentek, és minden könyvkereskedésben kaphatók:

Gróf Széchenyi István politikai iskolája, saját műveiből összeálltva. I. kötet. N.-8-rét (384 lap). Ára füzve 2 ft. 50 kr.

Tompa Mihály versei. Hatodik kötet. Vegyes tartalommal. 16-r. (215 l.) Ára füzve 1 ft. 20 kr.

Litkay, Margit. Nyolczadrét (219 lap). Borítékba füzve ára 1 ft. 50 kr.

Jókai M. Szélcsend alatt. Elbeszélések. Két kötet. 8-r. (210, 164 lap.) Borítékba füzve 2 ft.

Dalmady Gyöző. Szerelem. Költmények. 16-rét. (240 lap.) Borítékba füzve 2 ft. 60 kr.

Remek-írók. Gyémánt-kiadás.

VIII. Kölesy Ferencz versei. — A szerző arcképével.
IX-X. Zrinyi Miklós, Szigeti veszedelme. — A költő arcképével.
Ára egy-egy kötetnek 70 kr.

Jósika Julia. Pályavezető. Jó tanácsok világba lépő fiatal leányok számára. Kis nyolczadrét. (432 lap.) Borítékba füzve 2 ft. 80 kr.

A magyar ember könyvtára, Pakh Albert, a Vasárnapi Ujság szerkesztője felügyelete alatt. II. kötet. Előfizetési ár 4 kötetre 2 ft., postán bérmentesen küldve 2 ft. 50 kr.

Nemzeti színház. Kiadja Toldy István. Ára egy-egy kötetnek 80 kr.

I. kötet: **Beldi Pál.** A gróf Teleki-féle alapítványból száz arany pályadíjjal jutalmazott eredeti szomorújáték 5 felvonásban. Irta Szigligeti Ede. 8-rét. (179 lap.)

II. kötet: **A jó barátok.** Színmű 4 felvonásban. Irta Sardou Viktor. Fordította Szerdahelyi Kálmán. 8-rét. (171 lap.)

III. kötet: **Fenn az erenyő, ninesen kas.** A gróf Teleki-féle alapítványból száz arannyal díjazott eredeti vígjáték. 8-rét. (155 lap.)

Jósika Miklós. A két mostoha. Történelmi regény. Két kötet. Kis 8-rét (234, 253 lap) füzve 2 ft.

Jókai Mór. Felfordult világ. Két rész egy kötetben. Kis 8-rét. (180, 116 lap) füzve 1 ft. 50 kr.

Jósika Julia. Való és költött. Novellák és vázlatok gyűjteménye. Három kötet. K.-8-r. (230, 222, 207 l.) füzve 3 ft.

Katona József. Bánk bán. (Remekírók VII.) Dráma öt szakaszban. Gyémántkiadás. 242 lap. A szerző arcképével. Füzve 70 kr. Diszkötésben 1 ft.

Tompa M. Regék és népregek. Külön kiadás. — Diszkötésben 3 ft. 50 kr.

Szász K. A vers-szaválás elméleti és gyakorlati kézikönyve. 8-rét. (316 lap) füzve 1 ft.

Jósika Miklós munkái, új folyam. 52 kötet. Egy-egy kötet 80 kr.

1-4. **Jó a tatar.** Regény. Négy kötetben. (192, 170, 193, 184 lap, 8-rét) füzve 3 ft. 20 kr.

5-6. **Pygmalion, vagy egy magyar család Parisban.** Két kötet. (232, 208 lap 8-rét) füzve 1 ft. 60 kr.

7-10. **Régiebb, és újabb novellák.** Négy kötet. (231, 243, 242, 247 lap, 8-rét) füzve 3 ft. 20 kr.

11-13. **A tudós leánya.** Három kötet. (I. 279, 248, 250 l., 8-rét) füzve 2 ft. 40 kr.

14-16. **A gordius csomó.** Regény. Három kötetben (224, 220, 196 lap) füzve 2 ft. 40 kr.

17-19. **Regényes képleték.** Három kötet. (223, 240, 212) füzve 2 ft. 40 kr.

20-22. **A rejtetett seb.** Regény. 3 kötet. (207, 191, 220 l., 8-r.) füzve 2 ft. 40 kr.

23. **Egy kétemeleles ház Pesten.** Novella egy kötetben. Nyolczadrét. (195 lap) füzve 80 kr.

24-26. **A szegedi boszorkányok.** Regény. Három kötet. 8-rét (213, 208, 184 l.) füzve 2 ft. 40 kr.

27-29. **A zöld vadász.** Regény 3 kötetben. Nyolczadrét. (255, 284, 276.) Ára füzve 2 ft. 40 kr.

30-32. **A nagyszabeni királybíró.** Regény. Három kötet. (151, 186, 172 lap) 8-rét. Füzve 2 ft. 40 kr.

33-38. **A hat Uderszky leány.** Regény. Hat kötet. (1210 lap.) Nyolczadrét. Füzve 4 ft. 80 kr.

Figyelmeztetés a t. cz. vidéki közönség számára, különösen oly helyekre nézve, a hol könyvkereskedés nincsen. — Megrendelések a fennhirdetett könyvekre egyenesen a fennevezett kiadó-hivatalhoz intézhetők, a mely a széküldést pontosan posta-utón eszközölné, és pedig azon esetben, ha a megrendelt könyvek összege legalább 2 főt tesz, bérmentesen. Az illető összeg vagy előre beküldendő a kiadó-hivatalhoz, vagy a könyvek átvételkor a posta-hivatalnak kifizetendő.

Heckenast Gusztáv könyvkiadó-hivatala.

Kiadó-tulajdonos Heckenast Gusztáv. — Nyomatja Landerer és Heckenast, egyetem-utca 4. szám alatt Pesten, 1863.

Irodalmi kincstár. Gyémánt-kiadás.

V-VI. **Külföldi ian.** Magyar költők műfordításai külföldi remekírókból.
VII. **Emlékkönyv.** A legjelesebb magyar költők szemzenszedett mondatai.
VIII. **Epigrammák.**
Ára egy füzetnek füzve 70 krajczár. Diszkötésben 1 ft.

Első Napoleon császár élete. A legkisebb kutyák után. Czím-képes harmadik kiadás. Kis 8-rét. (504 lap) füzve 2 ft. Diszkötésben 3 ft.

Asbóth Lajos emlékiratai az 1848-ki és 1849-ki magyarországi hadjárattól. Második kiadás. Két kötet. 8-rét. (I. 288, II. 160 lap.) Borítékba füzve ára 3 ft.

Jósika Miklós. Második Rákóczi Ferencz. Nyolcz kötet. (kis 8-rét) 4 ft.

Lauka Gusztáv. Szellemi szikrák. Nevezetes emberek köz- és magánéletbeni elmés rögtönzése és élezes mondatai. 8-rét. (XVIII. 304 lap.) Borítékba füzve ára 2 ft.

Horváth Mihály. A magyarok története rövid előadásban. Harmadik javított kiadás. 8-rét. (586 lap). Ára füzve 3 ft. 50 kr. Vásonba kötve 3 ft.

Hegedüs Lajos. Az általános német kereskedelmi törvény. Fordította s a közönséges német váltó-rendszabály s a magyar kereskedelmi törvényekkel kapcsolatban legfőbb engedéllyel közrebocsátotta. Nagy-8-rét. 212 lap. Füzve 1 ft. 40 kr.

Konek Sándor. Dr. Egyház-jogtan kézi-könyve. Különös tekintettel a magyar szent korona tartományaira. Nagy nyolczadrét 710 lap. Füzve 4 ft. 50 kr.

Ökröss Bálint. Általános törvénykezési eljárás peres és perenküli ügyekben, a legújabb törvényhozás szerint. Felvilágosító jegyzetekkel és kimerítő irománpéldákkal, bírák, ügyvédok s a közélet használatára. 1863. Füzve 5 ft.

Ökröss Bálint. Magyar polgári magánjog az 1848-ik évi törvényhozás és az országbírói tanácsokmány módosításai nyomán, átdolgozott és bővített második kiadás. Füzve 5 ft.

Mikes Kelemen törökországi levelei. A szerző saját kézírásával, közli Toldy Ferencz. Két kötet. (I. 224, II. 246 lap, 8-rét) füzve 1 ft. 50 kr. Velinapiron diszkötésben 3 ft.

Kautz Gyula, jogtudor. Politika vagy országásztan, tekintettel a két művelt világész államintézményeire és törvényhozására rendszeres kézikönyvül. Nagy-8-rét. Két kötet, füzve 4 ft.

Kautz Gyula. Nemzetgazdaság- és pénzügytan. Rendszeres tan- és kézikönyvül. Füzve két kötet 4 ft.

Ismerettár. Nélkülözhetlen **segédkönyv**, mely a történelem, természet s egyéb tudományok és művészet köréből lehetőleg minél több érdekes tárgyat és olvasási gyakorlatokat, valamint egy, a legszükségesebb szavakból összeállított szótárt betűrendben. 8-rét. (200 lap.) Ára füzve 1 ft.

Okrucky Justinián. Magyar-olasz nyelvtan. Oktatás az olasz nyelvet tanító segítségével, vagy anélkül is megtanulni. Tartalmazza: az olasz nyelv szabályait, a szükséges szavakat, beszédmodokat, párbeszédeket, fordítás és olvasási gyakorlatokat, valamint egy, a legszükségesebb szavakból összeállított szótárt betűrendben. 8-rét. (200 lap.) Ára füzve 1 ft.

Ollendorff H. G. eredeti angol nyelvtani új tanrende, melyet követve, néhány hónap alatt lehet olvasni, írni és beszélni tanulni. A magyar tanulók használatára átdolgozta Egan James, r. tanár a pesti kir. egyetem, városi főreál és kereskedelmi akademiánál stb. Nyolczadrét (384 lap) füzve 1 ft. 50 kr.

Schwiedland Frigyes. Francia nyelvten. (364 lap, 8-rét) füzve 1 ft. 50 kr.

Előfizetési feltételek 1863-dik évre: a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt: Egész évre 10 ft. Fél évre 5 ft. — Csupán Vasárnapi Ujság: Egész évre 6 ft. Fél évre 3 ft. — Csupán Politikai Ujdonságok: Egész évre 6 ft. Fél évre 3 ft.

Régi magyarok régi arcképei.

VIII. **Báró Révay László.** — (1600-1667.)

Révay László, — ki családjában e néven III-dik, — és kinek itt egykoru rajz után arcképét épen 45 éves korában mutatjuk be, az ősrégi s történelmünkben eléggé ismeretes Révayak ivadéka, s korában — habár nem emelkedett is a legmagasabb polczokra, — hazánkban egyik igen jeles férfiu volt. Született Liptó vármegyében Madocsányban 1600. febr. 7-én, — mint fennmaradt naplójában atyja és maga is följegyzé. Atyja R. Márton Turóc vármegyének hozsuzu ideig alispánja, anyja Eszterházy Zsófia Bethlennel a háboru ismét kiújult, melynél fogva Révay — mint maga írja — nem mehetett ura után Lánzsérra, hanem kényszerített Illésházy Gáspárral menni a besztercebányai gyűlésre.

„Ott értvén, — ezek saját szavai — hogy Bethlen szolgáljává akar tenni, egyébiránt el nem kerülhettem, hanem portai utat kellett előmbenem. Mivel szintén akkor Dóczy István uram Rimay Jánossal az hat confederatus ország követeivel együtt afféle expedialtattak, ez alkalmossággal Dóczy uram mellé adván magamat, elmentem.“

(Bars vm.) volt, honnan Dóczy öt haza küldötte, és másnap, 26-án haza is ért Trebosztóra. (Turócvm.) Még ugyanez évben ismét visszatért nagybátyjához, Eszterházyhoz, Kis-Mártonba, és annak oldalánál maradt ezután egy folytában nyolcz évig. Eszterházy Miklós 1622-ben országbíróvá és 14 nappal utóbb érsekujvári és a hegyaljai végházak főkapitányává nevezetett ki, 1625-ben pedig nádorrá választatott, R. Lászlónak tehát a nagy ember oldala mellett bő alkalma volt magát nemcsak az országos ügyek kezelése iránt tájékozni, és e tekintetben magát alaposan kiképezhetni, de mint országos főkapitány mellett a hadi téren is tapasztalatoakat gyűjteni, és ügyességét s vitézségét kimutatni. Az 1623. év őszén, (nov. 9.) midőn a boszniai török had egyrésze zsákmanynyal és foglyokkal terhelten Hodolin által huzódott hazafelé, az érsekujvári hadsereg Nyárhidnál a mintegy kétezer nyi csapatot megtámadta és megverte. 2015 rabot megszabadított, 800 lovat elfogott, szával, 50,000 ftnál többet ért a győzelmi nyereség. E csatában nagy része volt Révay Lászlónak is. De résztvett nov. 30-án azon csatában is, melyben Csúznál Turénál az egri, kanizsai és boszniai török hadat a mieink győzelmesen megverték, és ismét tetemes zsákmányt ejtettek.

BÁRÓ RÉVAY LÁSZLÓ.

Azonban tagadni nem lehet, hogy erre nézve kitünő befolyással volt azon gyakorlati életiskola is, melybe anyai nagybátyja Eszterházy Miklós, akkor még zolyomgyeie főispán és főudvarmester oldalánál jutott. Gondos szülői a serdülő ifjut 1619. év kora tavaszán nevezett nagybátyjához vívék Zolyomba apródu, vagy mint akkor mondaní szokták: „inasságra“; azonban a szíves rokon többre méltatta unoka-öccsét, s mintegy titkárságra emelte. Még ezen évben nyíltak meg Bethlen Gáborral a nagykarolyi béke-alkudozások, hová királyi biztosul Eszterházy Miklós volt kiküldve; és a nagy ember oda Révay Lászlót is magával vivé. Eszterházy N. Károlyból Munkácsra, onnan haza Lánzsérra ment, Révay azonban töle Pozsonyban elmaradt, mivel édes anyja épen ez időben betegeskedett, és meg is halt. Azonközben

A 20 éves ifju, ki tán szívesebben ment Bethlen részén is a keleti utra, mint a hogy később naplójába jegyezte, 1620 aug. 28-án indult konstantinápolyi utjára és nov. 14-én érkezett oda; és onnan nem csekély tapasztalatokkal indult 1621 maj. 20-án Erdélyen keresztül haza. Jul. 25-én már Zsarnócán

gembez, (és mivel portán együtt volt velem) bátoroság jött a passusra, mondván magát brandeburgi herceg követének, engem pedig Bethlen szolgálójának vélt. Szép szót nyujtván azért neki, mentem vele együtt Zsolnái hídig, ott aztán megragadtattam, magát szolgáljával vittem szomszéd-faluba és ott kaludába hagyván, két szolgálommal magam mentem Zsolnára. Ott meghanyván por-

tékáját, egy nagy csomó leveleket találtunk nyereg hágyányba varrva, melyekkel én postán mentem az urhoz. Ő nagysága azonnal felküldött vélek ő felségéhez Bécsbe, melyekből az egész confederat latroknak ügyeket kinyilatkozott. Magát harmad napján hozták utánam szolgáim Bécsbe, kiért ő felsége egy arany lánczsal megajándékozott.

Azonban, — mint ezekből is látjuk — a nádor melletti folytonos tartózkodás nagy hatással volt nemcsak politikai, de belső életére is Révay Lászlónak, ki — ugylátszik — egészen hű teremtményévé vált nagy bátyjának Eszterházy Miklósnak. Nem csekély részben ezen viszonyok tudható be ama változás is, mely R. Lászlót, az eddig protestáns, a kath. egyház hívei közé avatta.

Főnöke s pártfogója — mint tudjuk — maga is ifjú korában lépett át a római kath. egyházba, és e lépést sok habozás után — mint maga is írja, — 1627-ben megtette Révay László is. Az átlépés ápril 30-án történt, midőn Révay L. Bécsben nyilván meggyónt. És ezután még két évet töltött a nádor udvarában. 1629. auguszt. hóban elhagyta azt. De ezen idő után sem szűnt meg Eszterházy pártfogott öcséséről gondoskodni, és most már megházasítására is kiterjeszté rokonai figyelmét; az ő befolyása és tanácsa szerezte meg Révay Lászlónak feleségül Homonnai Drugeth Erzsébetet, kivel a kézfogást is csakugyan a nádor tartatá meg 1630. febr. 4-kén Lakompáki várban. Ezt június 3-án Pruzskán a lakodalom követte, és 11-én már Trebosztón az atyai háznál virradt fel a fiatal házaspár. A házasság első két évi örömeit első leánykájoknak, Ágnesnek kora halálán kívül csak egy nagyobb gyász zavarta meg: László atyjának, Révay Mártonnak halála, mely azt 1630. sept. 20-án ragadta ki az élők sorából. Révay László 1632-ben már Beczkó vár kapitánya volt, midőn a nádor a beczkói uradalom közbirtokosainak ezen kinevezést tudtuladva, meghagyta, hogy rendelkezéseinek engedelmeskedjenek, és két szolgáikon kívül több gyalog katonát is tartsanak.

1635-ben R. László, érdemeinek méltán lésául testvérével együtt báróságra emeltetett; és ez idő óta a közügyekre nézve is mindinkább terjedelmes működési tért nyert. 1638-ban husvét előtt III. Ferdinánd királyi biztossá nevezte, és négy zászlóalj muskattérossal küldötte Szathmárba oly rendeltet, melyről azonban előre mitsem tudott, hogy ha Rákóczy György támadást intézne a vár ellen, abban Révay László maradjon, Melith Péter pedig, kihez kevés bizalom volt, künn rekesztessék. 1639-ben ismét mint királyi biztos küldetett ki 400 főnyi csapatnak kísérésére Stájerországból Felső-Ausztria széleig. Ezen s egyéb jól végzett megbízások fokozták növelék a kormányznak R. Lászlóban helyezett bizalmát; ez okból, midőn 1644-ben Rákóczy György a svédekkel szövetségbe, III. Ferdinánd ellen hadat indított, és Bécsben a haditanács végzése szerint a német hadaknak behozatala elrendeltetett, ugyanakkor az egész magyar és német hadsereg mellé tábori főbiztosul Révay László neveztetett. Mart. 6-kán Beczkóban kapta Révay a királyi kinevező rendeletet, és azon hó 22-én már Galgóczon, hová egymás után érkeztek a hadak, — táborba szállott, miután feleségét és gyermekeit biztossággal végett Fraknóba küldötte. Még ugyanez év őszén egy különös küldetésben is el kellett járnia. Tudniillik Hodossy Ferencz Lednicz vár kapitánya elpártolt Rákóczyhoz, ki akkor már Rajeczet megszállva tartotta és lövette; a nádor tehát sept. 26-án Révayt bizta meg Lednicz ostromával és a Hodossy-val teendő alkudozására. R. László ezt is elvégezte. Az ostrom

megkezdett s folyt nov. 4-ig, a midőn Hodossy a várat feladta, maga pedig vagyonával szabadon bocsátatott. A következő évben is folytak a hadmozgalmak, és Révay, miután családját és értékesebb ingóságait Fraknóba küldötte, ismét táborba szállott Dévény mellett, azonban a háborúnak csakhamar véget vetett a linzi békekötés. Révay már aug. 27-én Nagy-Héflánba ment, s onnan családjával együtt haza sietett. Aug. 30-án vett búcsút nagybátyjától a nádortól, kit többé sohasem is láthatott. Meghalt e nevezetes ember 1645. sept. 11-én, s benne Révay a hazáén kívül saját veszteségét is siratta.

De azért valamint a kormány, úgy az ország rendei még ezután is többször felhasználák Révay ügyességét. Az 1647. évi országgyűlés az ország határainak megvizsgálására biztosul választá meg, valamint ugyanakkor a lengyel királyhoz küldött követtség egyik tagjául is kineveztetett. 1648-ban a pozsonyi vár és ennek kapitánya egy részről, másrésztől Pozsony városa közt támadt határ-kérdések eligazítására III. Ferdinánd király, Püsky János váci püspök mellé őt küldötte kir. biztosul. 1654-ben — mint országnagy — külön regalis által hivott meg az 1655. évi országgyűlésre, hol reá ismét kitüntetések vártak; mert nemcsak hogy a határ-vizsgáló-választmányhoz országos biztosul, és a római császárhoz küldött követtségnek tagjául választatott, de ugyanez időben érdemei elismerésül a királytól többi közt ő is egy, 114 gyémánttal ékített drága művet (násfát) kapott, ezenfelül pedig az előbbi háborúk alatt szenvedett kárai és fáradsága pótlásul és jutalmul a pozsonyi kamarára három ezer fírló szülő utalványt is nyert.

Ezután még tíz évet élt Révay László, azonban valószínűleg eltörődött élete miatt már inkább csak családja körében, hátralevő idejét számos gyermekének és gyámsága alatt volt ifjabb testvérei érdekének szentelte. Mint szorgalmas, takarékos gazda, ősi vagyonát tetemes szerzeményekkel szaporította. Végrendelete, melyet 1666-ban tett, bizonyítja, hogy a beczkói, vágbesztercei, tréncsényi, csejtei, trebosztói, Turóc vármegegyében fekvő uradalom részlein kívül Szt. György vár és uradalom egy részét Pestmegegyében, Liska uradalmat Lengyelországban, továbbá Panyit, Beregszeg, Toot-Sók, Galgócz és Bori részirtokokat szerzette légyen; Sz. György másik felét pedig Sárkány Miklósnak elzálogosította. Meghalt 1667-ben és eltemettetett előbb kimult hitvesse mellé, a beczkói plébánia templomban. Tizenkét gyermeke közül *Eleeknek* ága Ferencz k. kamarásban 1812-ben, másik fiának *Zsigmondnak* ága pedig *Terézben*, gr. Csáky Lajosnéban 1844-ben fogyott ki.

Révay László, mint arcképe mutatja — vállas, erős alkatu férfi volt, gondosan nyesett körszakállal, bajusszal, rövidre nyírt hajjal, homloka fölött csomóba bodorított üstökkel, mint akkor viselni szokták volt; arcazt szabályos, némileg horgos orr, bátor, de barátságos, szelid tekintet és komoly vonások ékítették. Arcz-éle s egész fejalakata oda látszik mutatni, hogy anyjáról, az Eszterházyi családi arczjellegből sokat öröklött. Jelszavát, „*qui serit, ille metit*“ (ki hogy vet, úgy arat) egész életével igazolta. És dacára annak, hogy születési és lakhelye tótajku megyékben fekszenek, nemcsak vérének minden lüketeiben, de észjárása, viselete és nyelve, melyen naplója töredékét írta, (Lásd M. Tört. Tár. III. köt. és Uj m. Muzem 1857. évi foly.) tiszta tösmagyar volt.

Nagy Iván.

Csiffai csárda.

Kinn a pusztán, a határba
Guggol a csiffai csárda.
— Nem pipázik a keménye.
Hogy pipázék, nincs alatta
Mi meggyulna, a mi égne!

Dehogy nincsen, dehogy nincsen;
Csaplárosné édes kincsem
Olyan tüzes a kend szemé:
Csoda, hogy e füstös kemény
Még eddig nem lángol bele!

Hej! a kemény meg nem gyulhat.
Jani Jóska ottan gurnyaszt...
Meglapulva gurnyaszt ottan;
Szeretjé inti, kéri,
Míg a hadnagy be nem toppan.

„Csaplárosné, édes szentem,
— Az ajtót bereteszeltem...
S a szép asszony puha karja
Rá fonódik süri csók közt,
Rá fonódik a hadnagyra.

„Mily régóta várlak téged!
— Jani Jóska csak elképedt...
„Az a betyár, az a zseivány
Ki lelőtte legényedet:
Itt tanyázik most e tanyán!“

„Hol van? — Itten? — Szólj már, merre?
Vehessem csak puská-hegrye!“
— A keményben Jani Jóska
Két kezével, könyökével
Magát egyre fejbe tolja.

„Itt van búva!“ s reng a hombár;
— Jani Jóska kívül van már...
„Ejnye, ejnye! hova bútt, na!“
„Édes szentem, nem hallod-e
Mintha valaki elfutna?“

Az ablakhoz lép a hadnagy;
Lábai majd leroskadnak...
Pej lován a betyár repül,
A csárda ég, füstölögve
Ereszéről mindenfelül.

„Menjünk gyorsan; hej! ég a ház,
Szép menyecske ne tővazz!“
„Eredj tölem... ne hijj engem!“
Menyecske! a hadnagy vonja:
„Az ajtót kireteszeltem!“

Menyecske! a hadnagy vonja,
Kilincset kezével nyomja;
Nyomja, huzza, veri, zuzza;
De a guzs nem enged kívül
Nem enged egy cseppet neki.

Zizeg, reccseg, ropog a nád...
„Itt nem maradhatunk tovább!
Meneküljünk az ablakon.“
Óda rohan, liheg-lohog.
„Nem búsz át a keresztvason!“

Nem mehetsz ki, be vagy zárva;
Ó az ajtót reid zárta.
Itt fogsz veszni, itt égsz porrá.
Anélkül, hogy holttestedet
Valaki csak megsíratná...

Itt veszünk el mind a ketten!
Jaj! hogy Jóska! elfeledtem!
Jaj, hogy te reád gondoltam,
Halvány arcod ajakammal
Szép pirossá felesókoltam!“

Szél Farkas.

Az alvás és álmódás.

(Vége.)

4. Külső befolyás okozta álmok.

Valamint belső izgatás idézhet elő álmokat, úgy lehetnek azoknak okai külső tünetnyek is.

Ki hozzá van szokva éji lámpánál aludni, annak álma a lámpa kialvása által meghatározott; de már annak azelőtti lobogása és perczegése is benyomást tesz rá, noha szemét zárva tartja és különben alváskor az oly csekély neszt nem is hallja. E benyomás következtében a legcsodálatosabb álmok származhatnak; mert a szem- és fülidegek, miután a lámpa lobogása és perczegése által ingereltettek, fölizgatják az agyvelő tevő-

kenységét, oly képzeteket és képeket ébresztenek benne, melyek kisebb-nagyobb mértékben összevazartan az említett érzékidegek ingerével kapcsolatban állanak. Aszerint, a mint az álmódó átélte jelenetek benyomásait egyszer befogadta, álmai is hasonlítani fognak az ébren tapasztaltakhoz. Kit valamikor tüzvész ijesztett föl, azt fogja hinni, hogy az egész jelenet megújul előtte; azon nesz, mely hallidegeit érinti, úgy fog feltűnni, mint a tüzvész alkalmával hallott zörgés és kiáltozás. De a tevékenységre ingerelt agyvelő nem marad meg képtelenül, hanem kép mellett, hanem álmában egyik képtől a másikhoz kalandozván, a jelenetet nagyon gyorsan és nagyon természetlen módon megváltoztatja. Így p. a vizugár, melyet az álmódó a tüzieskendőből kilövellni lát, egyszerre pompás szökőkuttá változhatik; a szökőkuttról a képzelem annak környezetéhez vezet, melyben talán az álmódó valaha az ily szökőkutat látta. Ha az álmódó berlini, talán a muzeumot látja, vagy a királyi palotában, vagy pedig a főgyházban képzelet magát.

Ez új képek mindenikében még mindig szerepel a lobogó és perczegő lámpa okozta benyomás. A muzeumban ragyogó alakokat lát táncolni, hallja a rotunda vizhangjának feleletét; a királyi palotában lehet, hogy a legkülönösebb jelenetek szemtanújának hiszi magát; a főgyházban az orgonát hallja, a szónoklatot stb. E képek mindenike izghatja az álmódót s ebből a legborzasztóbb és legörvendetesebb benyomások származhatnak, mivel a felizgatott agyvelő a lélekzére és vérkeringésre is gyakorol befolyást. Az álmó mindinkább élénkülhet, az izgalom annyira növekszik, hogy az álmódó végre fölébredvén, rettegéstől izzadtan, vagy pedig a legderültebb vidorságra hangoltan sötét háló-szobájában találja magát.

Ez új képek mindenikében még mindig szerepel a lobogó és perczegő lámpa okozta benyomás. A muzeumban ragyogó alakokat lát táncolni, hallja a rotunda vizhangjának feleletét; a királyi palotában lehet, hogy a legkülönösebb jelenetek szemtanújának hiszi magát; a főgyházban az orgonát hallja, a szónoklatot stb. E képek mindenike izghatja az álmódót s ebből a legborzasztóbb és legörvendetesebb benyomások származhatnak, mivel a felizgatott agyvelő a lélekzére és vérkeringésre is gyakorol befolyást. Az álmó mindinkább élénkülhet, az izgalom annyira növekszik, hogy az álmódó végre fölébredvén, rettegéstől izzadtan, vagy pedig a legderültebb vidorságra hangoltan sötét háló-szobájában találja magát.

Az álmódás közben előjövő legnevezetesebb tünetnyek közül még kettőt kell különösen kiemelni. Egyik az álmó közben való gondolkodás, másik az ismeretes alvajárás.

Nem ritka azon eset, hogy álmó közben egész párbeszédet tartunk más egyénekkel, hogy szavaikra felelünk és tőlök feleleteinkre viszont válaszokat kapunk, sőt, hogy újásokat, valamint új gondolatokat, új váratlan közléseket vélünk hallani, melyek álmó közben rendkívül meglepnek bennünket. Ha már megfontoljuk, hogy az egész álmó csak az álmódó agyveleiben megy véghez, hogy tehát saját értelme az, mely a feleletet és viszontfeleletet előidézi, hogy azon új és meglepő, mit az álmódóit idegen egyéntől hallani vélt, nem egyéb, mint az álmódó tulajdon agyvele-jének szüleménye, ez nagyon csodálatosnak lászik. Azt kellene hinni, hogy oly gondolatok, melyeket az ember maga kigondol, vagy melyekre magától jut, lehetetlen hogy őt meglepjék és neki újaknak látszassanak. És mégis ugyan. Ébrenlétünkben is megtörténik, hogy valamely tárgyát több oldalról fontolgatunk, egyéneket képzeletünk magunknak, kikkel beszélünk, mellettök és ellenök nyilatkozunk, és nem egyszer előfordul azon eset, hogy ellenfelünk szájába oly szavakat adunk, melyekre nem vagyunk képesek felelni. Álmókban is ugyanaz történik, csupán azon különbséggel, hogy nem veszik észre azon családost, miszerint ellenfelünk csak képzeletünk szüleménye.

Érdekes, hogy fölébredés után, ha az álmóra még jól vissza tudunk emlékezni, igen gyakran tapasztaljuk, hogy az egész párbeszéd, a válasz és viszonzválasz, mely álmókban nagyon okosnak látszott, valóságos esztelenség.

Azon emberek, kik nappal sokat gondolkoznak szellemi nehéz feladatokról, éjjel gyakran azt álmódják, hogy tökéletesen sikerült a feladat megfejtését felföldözniök. Ennek rendkívül örülnek; csodálkoznak, hogy a megfejtés eddig elkerülte figyelmüket, és fölébredvén, tapasztalják, hogy az egész csak látszat s álmódott bölcseségük oktalanság.

Müller János, híres német természetb-

vár beszél, hogy oly álmai voltak, melyekben neki ugylátszott, mintha társaságban volna, melyben valaki oly talányt adott föl, melyet senki sem volt képes megfejtteni. Az álmódó hiában igyekezett azt megfejtteni, és nem kevésbé volt meglepetve, midőn az, ki a talányt föladata, maga tette meg a szellemdusnak látszó megfejtést. Fölébredés után azonban kitéjt, hogy mind a talány, mind annak megfejtése valóságos esztelenség.

Ily tényekből kiderül, hogy elfelejtvén valamely álmunk egyes részleteit, könnyen azt képzelhetjük, mintha Isten tudja micsoda bölcseséget álmódunk volna; de hogy valóban az agyvelő felizgathatják ugyan annyira, hogy gondolatokat hozzon létre, azonban annyira nem, hogy a gondolatokat helyesen rendezze és valódi értelmes eszmékké emelje.

Egyébiránt élénk álmok testi mozgásokat is előidézhettek, melyekben gépies cselekedeteket is képesek lehetünk végbevitni. Közönséges álmokban bizonyos érzéssel bír az ember, hogy tagjainak nem ura. El akar futni, de tartva, lebilincselve érezi magát; kiáltani akar, de a hangszerveket nem bírja megmozdítani. Ez érzet-fokozta félelem közt rendszeren fölébredvén, észreveszi, hogy csak az alvás állapota volt az, mi a bilincseket képezte. Olykor azonban az agyvelő izgalma oly nagy, hogy általa a mozgási idegek ingerlése következtében be, az illető képes álmában fölkelni, kiáltani, beszélni, sőt az ágyból is kiugrani, és néhány lépésnyire menni.

Egészséges állapotban ezután az ember többnyire azonnal tökéletesen fölébred, és pedig oly hirtelen, hogy az álmóról megfeledkezvén, e magyiseletének okát nem is tudja. De ha az agyvelő betegesen lehangolt, akkor az ébredés nem történik oly könnyen, és ekkor csakugyan megiesik, hogy az emberek alva körüljárják, s oly dolgokat végeznek, melyeket gondolkodás nélkül szoktak cselekedni. Ez az ugynevezett alvajárás, melyről különféle mesék következtében sokan oly túlságos fogalommal bírnak. Az alvajáró természeténél fogva, de azért láthatja hol jár, és mit cselekszik; csupán az itélőtehetség hiányzik, és ez az oka, hogy félelem nélkül veszélyes helyeken jár, melyektől éber állapotban visszaborzadna, vagy szerencsétlenség is érne. Így az alvajáró háztetőkon jár, és pedig biztosan, mivel nem fél; keskeny pallón halad át a víz fölött, és nem éri semmi baj, mivel nem gondolkodván azon veszélyről, melyben lebeg, semmit sem tud. Hasonlít a tudatlan gyermekhez, mely mélység szélén veszély nélkül játszik, épen azért, mivel a veszélyt nem sejtí, míg a meglett ember e biztosságot nélkülözi, és félelem miatt elszédülvén, belebukik.

Az alvajárás az álmómáram állapotától csupán a fokozatra nézve különbözik, melyben az ember szintén jár és beszél, anélkül, hogy arról tökéletes tudattal bírna.

Az alvás és álmódás állapota az állatok életének tevékenysége tekintetében komoly tanulások kuforrása.

Azon állatok, melyeknek nagy agyvelejét kivágták, az alvás bizonyos nembe esnek; de azért nemcsak élnek, hanem külső vagy belső inger következtében mozognak is és czélznak megfelelő dolgokat végeznek, de mindezt öntudatlanul teszik. Miután az agyvelő nélküli galambok állni, járni, csőrükkel a földön csipkedni, tollaikat igazgatni képesek; miután még a lefejezett békák is megtámadtatás esetében védik

Az alvás és álmódás állapota az állatok életének tevékenysége tekintetében komoly tanulások kuforrása.

Azon állatok, melyeknek nagy agyvelejét kivágták, az alvás bizonyos nembe esnek; de azért nemcsak élnek, hanem külső vagy belső inger következtében mozognak is és czélznak megfelelő dolgokat végeznek, de mindezt öntudatlanul teszik. Miután az agyvelő nélküli galambok állni, járni, csőrükkel a földön csipkedni, tollaikat igazgatni képesek; miután még a lefejezett békák is megtámadtatás esetében védik

Az alvás és álmódás állapota az állatok életének tevékenysége tekintetében komoly tanulások kuforrása.

6. Összítőn.

Az alvás és álmódás állapota az állatok életének tevékenysége tekintetében komoly tanulások kuforrása.

Muravieff, az ujkori Néro, az orosz se-
regnek vezére, a kínzás különböző nemeinek
főttalálásában kifogyhatatlan, s még eddig
utólrólhetetlen mester. — A keresztények
üldöztetése korában, az oroszlanbarlangba
vetett áldozatok a fenevadak csak testét
marczangolták szét: Muravieff a lengyelek
erkölcsi érzetét támadja meg, s midőn látta,
hogy a lengyel nemzet leányai gyászolták
tek vérző hazájokért, parancsot adott ki,
hogy a rendőrileg engedélyezett becselen
személyek feketében járjanak, s vad kato-
nait utasítja, hogy a gyászoló nőket azokhoz
hasonlóknak tekinthetik.

A francia forradalom rémbeire meg-
elégelték, ha az áldozat feje a nyaktól alatt
egy pillanat alatt leesett: Muravieff a len-
gyel nemesnek előbb kezét látá el, s
ha már kikínálódott, nanaját hordat sírjára,
hogy azt ne áztathassa a részvének könye.

A régi rómaiak, ha az ellenség letette a
fegyvert, két leszurk karó tetejére egy har-
madikat illesztettek, s ha a meghódított sereg
az úgynevezett járom alatt ellépett, büszke-
ségöknek elég volt tve: a hódoló lengyel
fölkölknek nincs irgalom.

Közelebről Sutaov helységben, Wilna
mellett, körülbelül 120 fölkölk fogott körül
az orosz haderő. Ezek a tulnyomó ellenséget
látva, letették a fegyvert; de az orosz ve-
zenélyt tiszt támadást parancsolt, s az orosz
szuronyok dőése alatt 40 halva, husz pedig
halálos sebbel rogyott a földre. Képünk e
jelenetet ábrázolja. Reményteljes ifjak egy-
más nyakába borulva, — haredzett férfiak
összefont karokkal, szóltalan, de bátran fo-
gadták a halált. A harmadik magyar nemes
halála négyszáz évvel ezelőtt nem volt meg-
hatóbb, mint a hatvan lengyel mostan.

Az északi medvének a kegyetlenségben
párja, eddig még a tigris-barlangokban sem
született. **

Zsitvamelléki aratáskörüli népszokás.

Ambar Bars-megye népsége hiteles statis-
tikai kimutatások szerint a szomszédos felsőbb
megyékhez területe szerint arányosítva nagyobb:
gabnatakarási munkatételéknél azok népéjé-
től még sem nélkülözheti. E tekintetben a Zsitvamel-
lék sem képezhetvén kivételt, saját megyebeli,
tapolcsáni, oszláni, s garamjárásit tót s német
ajku atánykfiain kívül aratás végett a szomszéd
megyebeli is sereglenek ide. Ki a külső népvie-
seletet szereti vizsgálni, ilyenkor láthatja megye
szerint annak tarka vegyületét. A barmegyei
felsővidéki szalás tót férfiakon legfeltűnőbb kül-
jelleg: a bő, nyitott ujj, s szerfelett rövid ing,
melyből a mell, s gyomrú kikandikál, s melynek
rövidsége miatt tamadt háczagot a 9 ujj sz les,
rendszerint bieskál felszerelt rézcsattos derék-
szij sem képes kipótolni, — a bal vállra vetett,
s még ünneppanokon is viselt bőr, vagy durva
gyolcs farisznya, — esernyő terjedelmű, küpte-
teji, s felhajtott karimájú kalap, — széles száru,
alul rojtzott, a két előcombomban zsebbel ellátott,
s a kötő körül bőven ránczolt gatyra, s a boeskor.
Nőkön a vöröskék himzésű, hátul közcsezzel ki-
múlt, s két oldalal kiüldörödő fejkötő, melynek
sulp utja a fő hátsó részén van, s melyen anyakra
hajlik, — deréktől fölébeli hálzsig erő felső rész
nélküli félmellény, mely vállszínorokon tartózkó-
dik, s melyre galléralaku ujjas ing borul, mely a
szél által felhajta, vagy lehajás esetében az
egész mellett látni engedi, — himzett alju szoknya,
s felfordíva hátul viselt két-zinű kötény. Ezek-
től a felsővidéki tót, s német ajkuak közt, kikre
az alsóbb vidék viselete már némi befolyást gyar-
korol, eltérő küljellegre is akadunk, melyek a
férfiaknál rendszerint a kalap kisebb terjedelmű-
ségében, a derékszű keskenyülésében, a gatyaszár
szűkülésében, s egyeb csekélységben nyilatkoznak.
A női viseletnél is vannak részletes eltérések.

Az imint leirt tótok a gabnatakarás-knál iger
hatalmas kisegítőik. Annak idejében az otthon
nélkülözhetlen családtagok oly vígan indulnak ki
hazulról, a több anyagi élvezetekkel bíró alsóbb
vidékekre, mint ama lelkesült harczfiak, kik győ-
zelmi babér után vágnak. Megindulásuk több-

nyire előre megkötött szerződések alapján törté-
nik, rendes megindulási idejük Péter Pál napja.
Ez időtáiban huzsigor soraiktól az országot, da-
laiktól viszhangzik Zsitvamelléke. Nem egyszer
hegedű, s dudász mellett nyitnak be a magyar
helységekbe. Munkához fogva, az aratást először
megszemlélni kijött gazdát gabnaktéllal gyön-
gében átközik, mely tisztelnyilvánításért borra-
valót várnak, mely ha kijut nekik, bizonyos, hogy
kezeik közt pálinkaravolvá változik. Szorgalmuk
ellen ritkán van kifogás, hamarabb l hetne
munkájuk tisztátalansága el en szót emelni. Nem-
csak nap: al, hanem holdvilág s éjjeleken is dol-
goznak. Bevégezvén nehéz feladatukat, azt szokás
szerint ünneppélylyel zárják be. Őszeszedvén a
határ minden vadvirágait, azokból, s gabnából
kiszorú kötnék, egy buza alapkörfontra két jól
föleresztett, s főnn egyást keresztbe metsző ivfo-
natot kötnék, ezen koronaalakú fejéket a hideg
viztől legkevésbé iszonyodó férfi fejére tezik,
aztán körmenetszerű ünneppélylyel a felkoszoruzott
férfi vezetése alatt az („Uzs nam Boh pomáhal.“
„Az Isten megsegített immár.“) Isent dicsőt, s
gazdát dicsőre, sokfélekép változó alkalmi dalt az
utczákon át egész a gazda udvaráig dalolva, a ha-
tárból hazafelé indulnak. Nem kell hozzá tulburgó
vallásos érzelem, hogy az ily jelenetnek belsőleg
meginduljunk. A túrni tudó dolgos nép minden
munkáját Istennel kezd, vele végzi be, s hite
fenntartotta, fenn fogja tartani minden nehéz kü-
rümények között. A falubeli kíváncsi összecsdü-
lése mellett örömiradva érkezőket az előrefegy-
mezett gazda fogadja, a koszorú vitézt meg a
házi szolgáló ex officio készen tartott kanna vizel
nyakon önti, mi azt akarja jelenteni, hogy a
buzának az eső ne hiányozzék. Ily nyilvános eljá-
rásnak az elmaradottabb gazdák, s aratókra nézve
az a jó oldala van, hogy gyakorta hallván az arat-
ásnak már egy, már másik gazdánál történt
munka-bevégzést: versely vagy ébred fel bennök,
mely az aratási munkát részükre is sietteti. Az
eltakarított koszorú magja vetésidejében kicsépe-
ltvén, a többi buzavál elvetetik. A megisztelt
gazda iparkodik kitenni magáért jó áldomással,
melyet a takarók áldás-kívánatok közt jó kedvvel
elköttenek.

Sok régi patriarichális gazda-szokás elmutt
már szükségképp minálunk. Ez idő szerint nem
köt többé a gazda ajándék huszart a vetést meg
kezdő béres vetőpedőjének szarvvegébe, mert
hát nagy okok elvetették több év előtt a huszart,
s a hosszan tartó szárazság miatt az sem tud ki-
kelni. Azonban e sorokban leirt aratáskörüli szo-
kás sok helyen maiglan is fennáll. Huszár Gy.

Gazdákat érdeklő gépek.

(Olajlütő, szőlőszó, vízszivattyú, vajköpő)

A gépek, melyek könnyűvé teszik a gazda-
ember vagyonának és pénzének szaporítását,
csak akkor felelnek meg valódiilag a czélnak, ha
azok olcsók és jók. Ezt volt szerencsénk multkor
Pesten Vidats és Jankó hazaszerte ismert gép-
gyárban tapasztalni, midőn olajlütő-gépet kíván-
tva magam szükségére szerezni, ott egy oly saj-
tóra bukkantam, mely nem rég e gyárban szüle-
tett és valóban meglepő eredményt mutatott,
mindamelllett is, hogy igen kevés helyet foglal.
Ugyanis ezen sajtó, mely a könyök emeltyű rend-
szer (Kniehebelsystem) szerint van alkotva egy
3 lábnyi hosszú emeltyű segedelével 1200 má-
zsa nyomást képes kifejteni, s így a mint van, a
gyógyszereszek különösen használhatják, azonban
lehet lo-vagy gőzerőre is alkalmazni s ekkor kü-
lönös előnnyel bír oly gazdaságokban, hol sok
olajmag levén. Olaját sajtolnak. Különbben igen
hasznos szolgálatot tenne nagyobb mérvben a
nyomdák és könyvkötőknek az én vélelméncm
szerint. Itt láttam szintén a Vidats-gyárból Bos-
kay-féle szőlőszót javítva, melyet már mult évben
Golopon B. Vay Miklós ó mlszágánál teljes mű-
ködésben szemlélttem, holott is az hat ember se-
gélyével hét óra alatt mindnap mustú és pippé
tette, mit 30—60 óráig után nyers szőlőből s asszu-
ból felváltva hengeri közeg rakta. Különbösen
ajánlja ezen géppeli dolgozást még rendes jó idő-
ben is az időnyerés s a kezelés tisztasága, s az
asszunál — hasonló jó eredmény mellett — a
költségkimélt. Fagyos hideg időben pedig épen
feltűnik lennének előnyei. Meg vagyok róla győ-
ződve, hogy a ki magának ezen olcsó gépet meg-
szerzi és borházában a rendet és csinosagot ked-
veli, nem hagyand fel e gép használatával többé.
Végezetül nem hagyhatom említetlenül, mikép
Palfán Apponyi grófok uradalmában számos

szomszéd közbirtokos urak és Apponyi Károly gr.
s cs. k. tábornok s Apponyi György gr. volt or-
szágbírája 6 excajúk jelenlétében a juh-uztatás
alkalmával dolgozott egy amerikai vízszivattyú-
gép Vidats és Jankó gyárából, mely különös te-
szését nyerte meg a működésén jelöltoltaknak.
Ezen gép 3 ló-erővel, pedig négyre van készítve,
minden megerőltetés nélkül óránként 500 akó vizet
szivattyuzott fel az uszatóba és valóban minden-
kének igen ajánlható. Nem különben dícsőret és
elismerést nyert az amerikai vajköpő, melynek ha-
zánkban nagy jóvendőt jósolunk, mert egyszerű-
sége és könnyű kezelési módja miatt minden háztar-
tásban elkerülhetlenül szükséges eszközzé fog válni
s mi legjobban ajánlja, az olcsósága és sebes mű-
ködése. O.

A tüzi- és kerti-föcskendők.

E napokban ismét egy szomorú hír közöltetett
lapjainkban, hogy t. i. Igló, Szepes-megyének
egyik legvirágzóbb városa, majdnem egészen le-
égett. Az érdekeltek kára temérdek, mert ha van-
nak is egyesek, kiket a biztosítás némileg kárpótol,
ezek száma bizonyosan igen csekély. E baleset azon
ohajtást ébreszti ujjal bennünk, bár mind jobban
terjedne a biztosítás, vagy bár csak elegendő ölt-
tőszerekről lehetne szükségidején rendelkezni!

Ez alkalommal tehát újra megpendítjük azon
műszert vagy gépet, mely ha kellő példányban
azonnal késznel van, a tűz-veszedelem megtálatára
nem csekély befolyással lehet, értjük itt a legújabb
szerkezetű tüzi és kerti föcskendőket, melyeknek
három fajtát mutatjuk be.

I. A targonca alakú tüzi és kerti föcskendő
már ismeretes a magyar közönség előtt, azt most
az aratás ideje alatt itt-
ott a kazlak sorai közt tar-
talék-vízadakkal lehet-
tet látni, hol a tulajdonos
a bekövetkező vesze-
delemről előre gondosko-
dik, de leginkább szük-
ségessé ott, hol gőz-csaplók
működnek. E gépecske
igen czélszerű, hasznos
és könnyen kezelhető, s
ajánlhatni nemcsak min-
den egyes pusztai és ta-
nyai birtokosra, de ker-
tekbe is. Ára csak 50 frt.,
2—3 akó vizet tartal-
maz és 10—12° magasságra
vagy távolságra löki a
vizet.

I. Targonca alakú tüzi-föcskendő.

II. Második ábránk nagyobb szerű tűz-föcs-
kendőt mutat, négy emberérfőre. Ezen gép na-
gyobb pusztai telepítvények, falvak, és helység-
nek való, hol már nagyobb erőfeszítés kívánatik;
4—5 akó vizet tartalmaz, s a vizet 12—15 ölnyi
magasságra és távolságra löki.

II. Nagyobb szerű tüzi-föcskendő.

III. Az amerikai Tileston-Vose-féle tüzi és
kerti-föcskendő, mely mindenek között legegyszer-
riűbb. Amerikában csészérsége miatt általánosan
használtatik. E gép az
1862-iki londoni világki-
állításban aranyéremet
kiüntetést nyert, s azóta
Európában is mindin-
kébb terjed használata;
összes súlya csak 10—
11 font s 2 lábnyi nagy-
sága oly kezelhetővé te-
szte, hogy egy ember a
legkönnyebben viheti
egy helyről a másikra s
fáradtság nélkül kezelheti
egész nap a szükséges
rjnt viz mellé felállítva, melyet 8—10 öle rug.
Ára Amerikában 15 dollár, s nálunk is annyit,
vagy is 30 forintért készítettik; készítője Mendel
István Pesten (király utca 18. szám.)

III. Tileston-Vose-féle amerikai tüzi- és kerti-föcskendő.

Ezen tevékeny iparos más jeles bádogos-disz
munkát is készít, nevezetesen a photogén világi-
táshoz mindenemű eszközt. K. M.

TÁRHÁZ.

Balesetek, elemi csapások.

Egyház és iskola.

** (A pesti-típotvárosi templom) építésére ismét
3000 ft. van utalványozva, míltal a vállalásalpból
e czéla fordított összeg 20,000 fra emelkedett.
Mint hogy az adományok nagyon lassan folynak
be, — a tervezett sorsjáték pedig mondhattai el-
szenderült, — Pest lakosságának áldozatkész-
ségéhez fordult a bizottmány; házról-házra gyűj-
tet rendez, s 10 krtól 2 ftig minden adományt
elfogad. Ily módon szép összeg beszerzését remé-
lik.

** (A pesti kegyesrendi gimnázium) egyik el-
hunyt növendékének atyja, Flór Ferencz, fia em-
lékét fenntartandó, élte fogytáig 40 forintot aján-
lott föl, hogy ez összeg, Flór Gyula alapítvány
név alatt, két részre osztva minden évben az em-
lített gimnázium VI-ik osztályának két szegény
sorsu tanulója közt legyen kiosztandó.

** (Nemes búcsuvétel.) Ipolyi Arnold egri ka-
nonok, a napokban Török-sz.-miklóstól, — hol há-
rom éven át lelki pástör volt, — búcsutvévén,
tekintettel a mostani inségre, a várososhoz intézett
levelében híveinek 1500 ftot meghaladó párbéri
tartozását elengedte.

Ipar, gazdaság, kereskedés.

** (A köölaj-termesről.) A köölaj oly keres-
kedelmi czikk, mely még néhány évvel ezelőtt is-
meretlen volt, de gyorsan elterjedve most már a
legnagyobb használatban van. Pensylvániának 75
olajfórra naponként 5800 hordó nyers olajat
szolgált, hordóját 128 pinttel számítva. A mult
évben 2,106,000 hordó köölaj jött kereskedésbe,
melyből 266,751 hordót, 6,400,000 ft. értékben az
Egyesült-államokba szállítottak. A köölaj a tiszt-
ításnál 20 %-ot veszít. Pensylvániában 120 gyár
foglalkozik annak tisztításával. E gyárak azonki-
vül éven int 20—30 ezer hordó benzint is készí-
tenek.

Közintézetek, egyletek.

** (A magyar tudományos Akademia) jelenleg
szünetidő tart. A legközelebbi ülés, a nyelv- és
széptudományi osztály október 5-ikén tartandó
ülése leendő.

** (A magyar orvosok és természetvizsgálók)
pesti nagy gyűlésével kapcsolatban, tudományi
szerekből és tárgyakból, továbbá mathematicai és
természettudományok alkalmazását érdekesen mu-
tató iparicikkékből kiállítását is szándékoznak
rendezni; a hazai tárgyakra különös tekintet lesz,
de a külföldiek sincsenek kizárva. A kiállítási he-
lyiség az egyetemi nagyobb épület második eme-
lete leendő. Akik e kiállításra tárgyakat szándé-
koznak benyújtani, Than Károly egyetemi tanár-
hoz, (József utca 10. sz.) vagy Preisz Mór reáliskolai
tanárhoz (reáliskola-utca, reáliskola épület) for-
dulhatnak, kik a tárgy fölvehetősége iránt is tájé-
kozást fognak nyújtani.

** (A magyar írók segély-egylete.) A magyar
írók segély-egylete igazgató választmányának m.
hó 27-én b. Eötvös József elnökelett által tartott
ülésében szóba került, hogy az egylet rendes be-
vételét az özvegyek és árva érdjái majdnem
egészen fölemésztik, s így a rendkívüli segélyre,
— habár az azt igénylők száma nagy — igen ke-
ves marad. E baj orvoslása végett elhatározták,
hogy a jövő október és nov. hónapokban tudomá-
nyos és szépirodalmi fölovasások, továbbá hang-
versenyek tartassanak. A tudományos fölovasások
rendezésére Csengery Antal — a szépirodalmia-
kára Jókai Mór, — a hangversenyek rendezésére
pedig Rosty Pál urak kéretek föl. — Ohajtandó,
hogy e rendkívüli jövedelem-fórrások sikert nyujt-
sanak, hogy így az egylet, tulajdonképeni czélla
elmozdítására minél többet teheszen; — különben
helyesebb elnevezése csupán „Özvegy-gyámoló
egylet“ lenne.

** (A szabolcsmegyei takarékpénztár) részvé-
nyeseinek mult hó 20-án tartott közgyűlésén,
közfelkiáltással elnökül Somossy Ignác, alelnökül
Kállay Ákos urakat választották meg.

** (Temetkezési egylet.) Mohácoson temetke-
zési egylet alakult. Nyolczszáz tagja van, kik kö-
zöl a beigtatások mindegyikét 50 krt, halál-
sága esetében pedig 8 krajczárt fizet, — s a meg-
haltak családjá, temetkezési költségekre 40 ftot
kap. E tekintetben ohajtandó volna, hogy minden
város kövesse azon példát, melyet ad „nemzeti
nagyletünk nagy temetője“: Mohács.

Mi újság?

** (Pest nyilvános helyei.) részint a hiányos
kezelés, részint a felügyelők nagyon is darabos
magaviselete miatt, nagyobb részét élvezhetetlenek
s használhatatlanok. A közönség érdekeiben állana
azokra nagyobb gondot, s nagyobb vigyázatot
fordítani. Nem szándékunk, s nem is lehet min-
den hiányt elősorolni: de a kiválóbb eseteket hall-
gatással mellőzni lehetetlen. Nem is említve, hogy
a városiglet a nagy por miatt rendszeren épen oly
élvezhetetlen, mint egészregrontó: láttuk, hogy az
„Orezy-kert“ durva öntözési milyen kímélet
nélkül támadják meg a sétálókat, ha vizes korsójok
elől kitérődők, a pázsitnak nevezett elszült föl felé
csak közelednek is. Nagy baj, hogy a sértő meg-
támadások ellen nem is tudni, hogy orvoslásért
kihez forduljon az ember. — A lánchíd jegy-
szótnál majd minden héten fordulnak elő botrány-
nyes esetek; ezek annál inkább rendre volnának uta-
sítandók, mert őket a Buda-Pest között közeledő
népnek kikerülni sem lehet. — A hírlapokban
már többször fölmerült fölszólalások szerint a
hiányos kezelés miatt az egyetemi könyvtár is
majdnem használhatatlan. — A múzeumban ha
valamely tárgyat csak merőben megnéz is az em-
ber, tüstént nem a legilletemesebb rendre utasi-
tásokat kapja. Sok és nagy baj egy csomóban, s
orvoslása önerőnközlő már csak azért is kívánatos,
hogy ha e helyeken — amint gyakorta történni
szokott, — megfordul egy-egy idegen, el ne
mondhassa, hogy Magyarország fővárosának köz-
helyeihez idegen civilizátorokra volna szükség.

** (A német tudósok alapsósága.) Porosz-
ország egyik nevezetes kiadójánál az ideen egy könyv
jelent meg „Geschichte des Pferdes“ czimrel, írta
Dr. Carl Löffler, a szász-Ernest-féle érdekereszt
rittire; aztán elő van sorolva, hogy szerző a pá-
risi honosító egylet, — marseillei zoologiai társu-
lat, — zággrábi, turini és nassauai gazdasági egy-
letek tagja, stb. stb. E derék beszéd, jeles művében
hazánkról is emlékezik, még pedig ritka alapsóság-
gal. A nélkül, hogy műve egyéb tartalmáról szóla-
nánk, lehetetlen nem idéznünk hazánkra vonatkozó
néhány helyet. A 158-ik és következő lapokon, szer-
inte, Magyarország legnagyobb méneisei Mezoche-
gies, Cabolina és Radautz Bukovinában stb. A de-
regigycsojai ménes Coraly gróf; birtoka ötven
négyezsg mérföldre terjed. Felegyházától Mezo-
hegyesig terül, több, 20,000 lakost is meghaladó
városokkal és falvakkal. — De még ezután jó
a java! — Magyarország lakossága szláv, oláh,
erdélyi, német, zsidó, sőt épen francia keverék-
ből áll (magyar nincs is). Magyarország kellő
középen egy francziától lakott falu van, mely
ugyan német nevet visel. Ez Fünffürchen. Lako-
sai még mindig hívek a francia nyelvhez és
szokásokhoz; de lovai erében nem francia vér
pezseg már. „Péset értei alatta a boldogtalan. Még
pedig, a mint mondja, ez adatokat egy angol
utazó naplójából vette. — „Ez angol utazó Ma-
gyarországi lakosait harom osztályra osztja: má-
gnások, nemesek és parasztokra. A mágnások földén
— folytatja a német tudós, a ki külön néptörzseknek

véli őket — van egy kis állat, mely bizonyos te-
kintetben hasonlít a lóhoz, de nem nagyobb a
kutynál. Neve: forspont. A parasztek földmive-
lésre használják. — Ez utóbbi helyre már maga a
tudós szerző is kissé hitetlenül rázza a fejét, s ma-
gyarítja a „Vorspann“ szót. — A „ló történeté-
nek“ e tudós ismertetése megérdemelné, hogy va-
lamely „négy lábú tarsaság“ tisztelbeli, sőt ren-
des tagjává válassza.

** (A miskolci kincskeresők.) Miskolcson
hét kereskedő-segédben fölébredt a meggazdago-
dás vágya, s hogy szép szerével nagy összeg bir-
tokába jussanak, elhatározták, a Harsány és Kis-
Győr közelében, sűrű erdő közepén fekvő Leányvár
romjait keresni föl, melyben szerintük egy szellem,
orszlán képeben, sok kincset őriz. Mult hó 30-án
ládákkal és zsákokkal ellátva a kincsek számára,
kalapáccsokkal és ásókkal, továbbá puskákkal
fölfegykezve az orszlán ellen, kocsin elrobogtak
Leányvár felé. Eljött az est, s közőlök a legbár-
rabb, három falkyával s négy csövű revolverrel
kezeben elindult az üreg felé; a szél azonban el-
oltotta a lángot, s az ijedségtől bezelgett lett min-
denemű lövöldözés, míg csak a löpor és egyéb
ki nem fogyott. Ezután közös akarattal elhatá-
rozták, hogy a levegő rekedt, s a kincsezh férfi
lehetetlen, azért nagy dicsőségesen hazatértek, s
bár éj volt, összevonták a kocsi sátorát, hogy senki
meg ne lássa őket. Az illetők maguk is röstellik
a dolgot, azért figyelmeztetjük az olvasót, nehogy
kibeszélje, mert mi is csak ugyi titokban mondjuk
el e fölvilágosult századunkba épen nem illő kis
történetet.

** (Szép végrendelet.) Szilágyi István, köze-
lebről elhunyt derék megbékítőmester, kinek vég-
rendeletéről röviden már emlékeztünk, a követ-
kező játékony hagyományozásokat tette: A sz.
ferencziek helybeli kolostorának 30° ft; — a bel-
városi székes egyháznak 100 ft; — 2000 ftnyi
alapítványt, melynek kamatai 10 évig tőkésiten-
dők, 10 év múlva a tőkének és a kamatoknak ka-
matai, 2000 ft. az on történetirőnek adassanak ju-
talmul, a ki e 10 év alatt a Magyarországra von-
tatható legjobb történeti művet írja; a második
10 évben ismét ezen eljárás ismétlendő, és így
tovább.

** (Szomorú hír.) Pozsonymegye Királyrét
helységében veszélyezve van a kőbátorság. Kö-
zelebről Anna estején is egy jóvalóval ifjú, ha-
zánban közben az utczán megtámadtatván, fején
két mély sebet kapott, s torkát is megmetstették.
Legszomorubb azonban, hogy az utonálló, ki már
egy alkalommal tolvajtságot is követelt el, — da-
czára hogy az egész helység ismeri, folyvást
szabadon garázdálkodik, és sértelenségében el-
bizakodva, másokat is hasonló sorsral fenyeget.
— A végrendelet esetről egyébiránt Galambán, —
hová gyógyítás végett a súlyosan sebesített ifjut
is vitték, illetékes helyről följelentés történt, s a
büntető igazság ha késik is, (a mi különben nincs
rendén), nem fog elmaradni.

** (Kövétésre méltó példa.) Pozsony város
tanácsa, a város lakóit, az alföldi szülőkölődők ja-
vára adakozásra szólította föl.

** (Tilalom.) Mező-Berény előjárósága, az
idei nagy inség miatt a nyilvános zenét és tánczot
eltiltotta. A kiket az inség valóban sújt, otthon
sines azoknak kedvök tánczolni.

** (A magyar zenészek Szent-Pétervárott)
közetszésben részesültek. Balázs Kálmán zene-
karának első előadásán 8000 emberrel több volt
jelen, s mindjárt ez alkalommal a társulat több
kedvező meghívást kapott.

** (A veszprémi molnár-céh tagjai.) egymás-
köz, aláírások után 115 ft. 40 krt. gyűjtöttek
össze, a mult évi tűzvészek alkalmával majdnem
mindenük föl megfosztott csajági, jásdi és csernyei
lakosok fölségelésre, ebből a csajágiaknak 36 ft.
80 krt. a csernyeieknek szintén annyit, s a jásdi-
aknak 41 ft. 40 krt. küldötték el, mely utóbbi
összeghez a czéhbiztosok 3 ftot csatolt.

(Meggzint lap.) A „Divatcsarnok“, előfizetők hiánya miatt megszűnt. Kiadó-szerkesztője Vértési Arnold, előfizetőinek a hetenkint háromszor megjelenő „Hölygfutárt“ rendelte meg kártpótlással, az elmaradt két fény-képet pedig már saját alatt levő két kötet beszélyét küldi meg. Kik kártpótlással nem volnának megelégedve, pénzeiket visszakarják.

(A győri színházban) amint bennünket tudósítanak, Rösler István, debreczeni színházgató, 82 tagból álló dráma és opera-társulatával 24 előadást rendez, s e czélből az ottani német színházgatóval szerződést is kötött.

Nyiregyházárol, jul. 28-ról írják: Váro-sunk képezi a határpontot a jobb létnek örvendő északi megyék és a nyomasztó inségbe jutott alföld között; tőlünk a délre eső legelső községben merő kapár a mező, az északfelől szomszéd faluban már öröm volt nézni a jó termést, sőt széna is annyi termett, hogy hetivásárainkon valóban jutányosan lehet kapni a mostoha viszonyokhoz képest; határunkban pedig mindkét állapotnak viselői vagyunk: vannak gazdáink, kiknek minden termert, olyanok, kiknek valami kevés, és olyanok, kik teljesen meg vannak elégedve terményeikkel; sok függ még azonban a további időjárástól. — A szárazság által károsultak javára tegnap este derék mükedvelőink „Mátyás diák“-ot adták elő oly nagy számu közönség jelenlétében, miyennel ezelőtt mükedvelőink még nem dicsekedhettek. — Mi azonban nem csupán a jóteknysági czélnak, de nagyrészt a mükedvelő tagok előhaladó törekvéseinek tulajdonítandó. Ily társulat igen népszerű nálunk; már a 48 előtti években is igen talpraesett mükedvelőink sok játékon eredményt vívtak ki; a bekövetkezett nagy események alatt és után nem rajtuk mult, hogy a társulat szünetelt, különösen az ostrom-állapot alatt el vala tiltva a fellépés; azonban az idők folytán kezdtek ismét mozogni, s igen korlátozott engedélyhez jutottak. Kitartás és szorgalom által — kivált egy év óta — végtére oda jutottak, hogy a szenge tagok gyakorlott, a szinpadon maugak otthoniasan érző szereplők ké váltak; a szinpad a legjelesebb vidéki színészekével versenyzővé emeltetett; a ruhatár több szép, sőt drága öltöny-nyel gyarapodott, nem felejtkezvén el a könyvtárról sem; a néző-közönség pedig szemléltomást növekedett. — Az utóbbi előadást nagyon füszerézé a helybeli katonai összes zenekar, melyet derék ezredesük a játékonny cél iránti különös tekintetből sziveskedett felajánlani. — Legközelebb Don Caesar de Bazant fogjuk láthatni mükedvelőinktől, miről máskor. — K-u-L-u.

(A szilágy-somlyói kaszinó) az ottani társas összejövetelek egyetlen helye, amint tudósítónk sajnálkozva írja, még mindig zárva van. Ez úgy engesztelő eldöntését az egész vidék ohajtva várja.

(A Fertő-tava) a nagy szárazság folytán annyira elapadt, hogy hasonló esetre a legöregebb emberek sem emlékeznek. A tóban karókra épített fürdő, melyhez eddig csak hidon lehetett jutni, most egészen szárazon áll. Annyi haszon mégis volt belőle, hogy a tó medrében egy savanyu-vízforrást fedeztek föl, melyet állítólag már a rómaiak is ismertek, s ezt most, hogy gyógyezelőkra lehesen használni, falakkal veszik körül.

(Haldlódás.) Tót-Pelsőcz mezővásárának érdemmel és becsülettel megőszült jegyzője Mivadt József, mult hó 21-ikén meghalt. A pontosság, mértékletesség és szorgalom példányképe, s környezetének valódi atyja volt. Aldás emlékére!

(Elfogatások és kutatások.) Az Aradtól négy órányira fekvő Pankota helységben, négy egyént fogtak el, mert — a mint a hir tartja — a lengyel fölkelők számára toborzottak. Mind a négyet az aradi várba kísérték. — Aradon pedig

egy lengyel nemzetiségű órásnál motozást tartottak, de eredménytelen. Azon a vidéken a rendőség lengyel ügynököket nyomoz.

(Hajnali rablóársát) Kulicsot a pandurok szintén meglőtték, s a rabló a seb következtében elpusztult. De a haramia-bandának már új főnöke van, akinek elég turcsa neve: Savanyu.

(Haldlótétel.) A veszprémi katonai rögtönítélő bíróság Kasza Mihály és Csapó János bünösöket, általok elkövetett gyilkosságért halálra ítélte, s rajtok ez ítéletet mult hó 30-án végre is hajtották.

Nemzeti színház.

Péntek, jul. 31. Stéger feléptével „Eskü“ vagy „Syrakusa szarnoka“ Opera 4 felv. Ezen olasz drámai operát Schodelné ideje óta nem volt alkalmunk hallani s azért csak dicséretére válik az igazgatónak, ha Stéger vendégszerelése alkalmával ily dalmüveket is előadát, melyekre a közönség most is szivesen emlékezik vissza. — Stéger, Carina, Hofbauer Zs. tetazásban része-sültek. Bodorfí éneke mellett sok helyen több ki fejezést szerettünk volna. Közönség szép számmal.

Szombat, aug. 1. Előszőr: „A pupos“ vagy „A rendszeres férjek.“ Vigjáték 3 felv. Belot A. után fordította Feleki Miklós. Az átültetett francia darabok előadása ezelőtt rendszeren kielégítő volt, különösen akkor, midőn e darabok nem érdemelték meg a reakjok fordított fáradságot. Most az ellenkezőt mondhatjuk: a darab jobb volt, mint az előadás.

Vasárnap, aug. 2. „A bányarém.“ Énekes népszimű 3 szakaszban. Irta Vahot Imre. Zenéjét szerette Szerdahelyi.

Hétfő, aug. 3. „A pupos“ vagy „a rendszeres férjek.“ Vigj. 3 felv.

Kedd, aug. 4. „Bánk bán.“ Opera 3 felvonás. Zenéjét szerz. Erkel F.

Szerda, aug. 5. „Szeleburdi“ Vigj. 3 felv. Franciaából ford. Egressy B.

Csütörtök, aug. 6. „Wiest Lajos, hegedűművész hangversenye.“

Budai népszínház.

Julius 31. „Fehér Othello.“ Vigj. 1 felv. Augusztus 1. és 2. „A nevelő.“ Francia vigj. 1 felv. Fordították Tatay és Spanraft.

Augusztus 3. „A fiatal keresztanya.“ Vigj. 1 felv. Scribe után fordította Jakab István.

Augusztus 4. „Fehér Othello.“ Vigj. 1 felv. Augusztus 5. „Nevelő ezer baj közt.“ Vigj. 1 felv.

Aug. 6. „A dajka“ operette 1 felv. Offenbachtól. E héten minden előadást a „szellem-alakok“ mutatványával zártak be. A képek, kivált az utolsó előadásokon, minden várakozást fölmulva sikerültek. Az alakok gyönyörű világításban, ragyogó szinpompával álltak a közönség előtt. E mutatványok hatását jóval emelte az is, hogy a színészek, hosszabb gyakorlat után jobban tudnak a megjelenő tüneményekhez alkalmazkodni, s így közreműködésökkel nem rontják, hanem inkább kiegészítik a jeleneteket.

Szerkesztői mondanivaló.

6690. Munkács. L. T. Örömmel vettük az ismert kéz rég nem látott vonásait. Az újabb adatok igen érdekesek. De hát a személyesen tett szives igéretek számolatunk-e, ama régi templomok adatai illetőleg? — A magánviszonyok azóta lényegesen nem változtak. — A M. S. ügye, mely a sir szelén szedelgett, midőn stvettük, új munkatársai buzgalmánál s őszinte törekvéséinél fogva, új erőnek s a közönség részéről ismét megkettőzött részvétnek örvend. A nehéz feladat, úgy hisszük, most már sikerülni fog. 6691. Győr. R. K. Várunk és remélünk. Sajnáljuk, hogy magunk nem mehetünk el érte.

6692. Nagy-Geresd. N. F. A kép — kivévén az emberi alakokat — eléggé csinos és használható. Egy kis idő bele fog telni, de okvetlen adni fogjuk, mihelyt a soron levő tárgyakon tustünk. — A „rekrutát“ szivesen fogadjuk

6693. Sajó-Németi. U. K. Az „ezermester“ igen érdekes kép a népeletről. A rajz talán elég érthető lesz rajzolóink előtt, az efféle közleményekkel gyakrabban meg-tízethetnének azon uri barátaink, kiknek alkalmuk van, egyszer-mászor a nép között megfordulni. — A többi ígért dolgot várjuk. — Hanem azok az „epigrammák“ nem nekünk valók. Ezeket talán csak „a klepuson“ érthetnek meg és méltányolnák eléggé.

6694. Talya. K. G. Az elbeszélésre kíváncsiak vagyunk s ha czéljainkkal nem ellenkezik, örömezt adjuk ki. Szivesen el fogjuk olvasni.

6695. Várgede. K. R. Köszönet a megemlékezésért. Reméljük, nem sokára. A „futó level“ igen becses.

6696. Ha te egy szerelmét stb. Nem közölhető.

6697. A „Magyar Ember könyvtára“ azon előfizetőit, kik az utóbbi napokban példányait sűrgettek, figyelmeztetjük, hogy az itteni kiadó-hivatásban a szét-küldés két hét óta szakadatlanul foly, s maolnap még a legtovább lakó előfizetőnek is kezében lesz a II. kötet. Naponkint postára adatik egy pár száz csomag, de azért időbe kerül, míg valamennyi példány elszállításra megtér-ténhetik. — A helybeli előfizetők, s mindazok, kik nem postai szállítással fizettek elő, minden pillanatban átvehet-tek példányukat.

SAKKJÁTÉK.

189. sz. f. — Gold Samutól (Kövágó-Örsön).

